

KÜLÖNFÉLÉK

Helynévmagyarázatok*

Bélbör A Csík megye északi részén, Borszéktől észak-északnyugatra, a Kis-Beszterce forrásvidékén települt falu Erdélynek legmagasabban fekvő helysége (966 m). Román nemzetiségű lakossága nagyrészt Moldvából beszivárgó havasi pásztorokból, kisebb részben pedig a Gyergyói-

---

* L. MNy. 2006: 235–48.

medencéből felhúzódokból tevődött össze (l. Szabó T. A.: Gyergyói hn. 8; Orbán: Szék. 2: 124). Főbb történeti adatai: 1751: *Bélbor* (Nagylex. 3: 508); 1808: „*Belbor* vel *Belbora* val.” (Lipszky: Rep. 2: 15); 1839: *Bélbor* (Suciú 1: 79); 1850: *Belaboru* (uo.); 1854: *Belbór*, *Bilbor* (uo.); 1864: *Bélboru*, *Bilboru* (Szabó T. A.: Gyergyói hn. 25); 1944: *Bélbor* (Hnt. 114); 1997: *Piciorul Bilborului* 'Bilbor lába, vagy alja' (Hargita megye 121). A helynév a szláv *běla* 'fehér' és szláv *bor* 'fenyő' összetételéből keletkezett [tkp. 'fehér fenyves'] (Iordan: TopRom. 92; TESz. 1: 342 *bór-*, *borfa* a.). Etimológiailag ide tartozik még a Temes megyében, a Hodos kastélyhoz tartozó 1471: *Belebur* (Csánki 2: 27); 1569–79: *B?lebur* (Engel: TemMold. 27). – Vö. **Bélai havasok, Bélapataka.**

Belence A Lugostól északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1369: *Belence* (Csánki 2: 27); 1411: *Belench* (ZsigmOkl. 3: 204); 1482: *Belincz* (Suciú 1: 69); 1808: *Belincz* h. (Lipszky: Rep. 1: 46); 1913: *Belence* (Hnt. 398). Egy szerb-horvát *Belince* hn. (ImMesta. 1973. 58) átvétele. Ennek szn.-i alapszavához l. *Belin* szn. < *Bela* szn. < *Belimir*, *Beloslav* szn. A *Belence* névalakból a magyarban idővel *Belinc* alakult, de az országos helynévrendezés során felújították a történelmi *Belence* névalakot. A román *Belinț* 'Belence' (Suciú 1: 69) a magyarból való (Kniezsa: MagyRom. 1: 288; Mező: HivHn. 190). – Vö. **Belinc.**

Belényesforró A Belényestől északra fekvő helység fontosabb adatai: 1552: *Toplitcza* (Jakó 236); 1587: *Forrofalwa* (uo.); 1692: *Forro* (Suciú 1: 245); 1773: *Gyoszan Forró* (LexLoc. 68); 1808: „*Forro* (*Dzoszan-* vel *Dsozsan-*) h.” (Lipszky: Rep. 1: 186); 1882: *Dsozán-Forró* (Ihász: Hnt. 76); 1908: *Belényesforró* (Mező: HivHn. 230, az évszámhoz l. Hnt. 1944. 655). A román *Toplița hn. (< román *topliță* 'hévízforrás' < déli szláv *toplica* 'hévíz') magyar egyenértékesekeként *Forrófalva* keletkezett, amely idővel *Forró*-ra egyszerűsödött. Az utóbb a *Forró*-hoz tapadt román *Josani-* (tkp. 'Alfalu') > *Dsozán-* névelemet az országos helynévrendezés során a járási hovatartozásra utaló *Belényes-* előtaggal váltották fel. A román *Forâu* 'Belényesforró' (Suciú 1: 245) a magyarból való (EtSz. 2: 410; Jakó 236; Iordan: TopRom. 152; Kázmér: Falu 289; Mező: HivHn. 230). – Vö. **Forró.**

Belezensy A Belényestől délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1552: *Belezen* (Suciú 1: 68); 1773: *Belezensy* (LexLoc. 67); 1808: „*Belezensy* vel *Belezensy* h.” (Lipszky: Rep. 1: 45). Egy román *Blăjeni* (tkp. 'Blaj [*<* Blazius] emberei, Blaj népe') vagy *Blejani* (tkp. 'Bleja emberei, Bleja népe') helységnévből a magyarban *Belezensy* hn. keletkezett, s ez visszakerült a románba, mint *Belejeni* (Suciú 1: 68; Iordan: TopRom. 178, 295; Constantinescu: DOR. 173; Mező: HivHn. 170, 269). – Vö. **Balázsfalva, Blezensy.**

Bélfenyér A Nagyszalontától kelet-délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1552: *Belfenyér* (Suciú 1: 68); 1692: *Bél Fenyér* (i.m. 69); 1808: „*Bélfenyér* h. *Belfire* val.” (Lipszky: Rep. 1: 46). A *bél-* 'belső' és a *fenyér* 'vizes-füves földterület' összetétele. Erdő belsejében levő írtásra utalhat. A román *Belfir* 'Bélfenyér' (Suciú 1: 68) a magyarból való (EtSz. 1: 343; Jakó 212). – Vö. **Bélmegyér, Fenyéres.**

Bélmárkaszék A Borossebestől északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1552: *Zeek* (Jakó 355); 1808: *Markuszék* val. (Lipszky: Rep. 1: 412); 1880: *Márkaszék* (Hátsek: MegyTérk. Bihar m. a.); 1913: *Bélmárkaszék* (Hnt. 400). A *Szék* hn. a magyar *szék* 'időszakos vízállás, esőtlen nyarakon kiszáradó tó' főnévből alakult. Vö. 1851: „közel a helységhez egy nagy kerek nádas tó van” (Fényes: MoGSz. 4: 78). A *Márku-* > *Márka-* előtaghoz l. román *Marcu* 'Márk' szn. A megkülönböztető szerepű *Bél-* a béli járással kapcsolatos. Az 1964-ben hatósági úton megállapított román *Seliște* 'Bélmárkaszék' (Suciú 2: 115) névhez l. román *seliște* ~ *siliște* 'faluhely; házhely; falu dereka, közepé'. – Vö. **Márkaszék, Szék.**

Bélmező Az így hívott középkori falu emléke a Margittától dél-délkeletre fekvő Cséstelek fölött emelkedő *Bélmező-hegy* (280 m) nevében maradt fenn. A fontosabb adatok: 1291–4: *Bel Mezeu* (Györffy 1: 599); 1435: *Belmezew* (Jakó 213); 1808: *Bélmező* (Lipszky: Rep. 1: 47); 1887/1912: *Bélmező* h. (Tasnád und Széplak. 1: 75 000-es térkép). A *bél-* 'belső' és a *mező* 'alacsony növényzetű terület' összetétele. Erdőirtásra utal. (EtSz. 1: 344; Jakó 213; Suciú 2: 296.) – Vö. **Bélmegyér, Nagy-mező.**

Berekutca A bánsági Dentától északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1458: *Berek* (Suciu 1: 72); 1554–79: *B?requča* (Engel: TemMold. 55); 1717: *Berekuza* (Suciu 1: 72); 1808: „*Berekúcza* val.” (Lipszky: Rep. 1: 51); 1877: *Berekutca* (Mező: HivHn. 86); 1894: *Berekutcza* (uo). Az elsődleges *Berek* hn. a magyar *berek* ’liget, vizenyős terület, ártéri erdő’ fn.-ből alakult. A románba átkerülve a hn.-hez kicsinyítő képző járult: *Berecuța* (Suciu 1: 72). A magyarban is meghonosodott román névalak az *utca* fn.-hez való népetimológias hozzáigazodással *Berekutcá*-vá módosult (Mező: HivHn. 86, 87). – Vö. **Berekfürdő, Csapó utca, Párutca.**

Bereznek A Huszttól északra fekvő helység fontosabb adatai: 1680: *Breznik* (Bélay: Már. 127); 1720: *Berznik* (uo.); 1773: *Bereznik* (LexLoc. 134); 1808: „*Bereznik* h. *Breznik* s.” (Lipszky: Rep. 1: 52); 1901: *Bereznek* (Mező: HivHn. 171, az évszámhoz l. Hnt. 1944. 655). Szláv eredetű. Tkp. értelme ’nyírfaligetnél települt falu’. A részletekhez l. *Briznik* és *Berezniki* szócikkét. Az ukrán névalak a többes számú *Березнуку*. – Vö. **Berezniki, Briznik.**

Betfia A Nagyváradtól délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1552: *Beethfia* (Jakó 212); 1808: „*Betfia* h. *Bittfia* val.” (Lipszky: Rep. 1: 56). A *Bet*, esetleg *Bed* [1238: *Bet* szn., 1211: *Bed* szn.: ÁrpSzt. 100, 120] személynévnek és a birtokos személyraggal ellátott *fi* ’fiúgyermek’ fn.-nek az összetétele. Talán egy *Betfiaelekháza-féle többszörös összetétel megrövidülésével van dolgunk. L. az eredeti *Adriánfiamárháza* névalakot *Adorjánfalva* szócikkében. A román *Betfia* (Suciu 1: 75) a magyarból való. – Vö. **Betfalva, Királyfiakarcsa.**

Birda A bánsági Dentától északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1554–79: *B?rda*, *Birda* (Engel: TemMold. 30); 1700 k.: *Birda* (uo.); 1808: „*Birda* val. Pagus, *Birda*-Arm. g. Rivus” (Lipszky: Rep. 1: 60); Talán a szláv *brdo* ’takácsborda, hegy, magaslat’ rejlik benne, vö. szerb-horvát *Brda* hn., szlovén *Brda* hn. A helységnek a románban is *Birda* (Suciu 1: 80) a névalakja, de Turnu-Severin vidékén van *Birda* névalakú helység is (Jordan: TopRom. 34). – Vö. **Burda, Kelecsenyborda.**

Bírószék A Muraszombattól nyugat-északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1365: *Hzodoznych* (Csánki 2: 302); 1366: *Zudysincz* (uo.); 1773: *Szodisincz* (LexLoc. 96); 1808: *Szodesincz* h. (Lipszky: Rep. 1: 633); 1888/1890: „*Szodesincz* = *Bírószék*” (Gönczy–Kogutowicz: MagyTérk. Vas vm. a.); 1973: *Sodišinci* (ImMesta. 1973. 362). A szlovén *Sodišinci* hn. a régi szlovén *sodiš(č)e* ’törvényszék’ (Cigale 1: 617 *Gerichtshof*a.)-*ьнци* képzős származéka. Törvénytevő hely lakóit jelöli. A magyarban *Szodisinc* ~ *Szodesinc* alakban honosodott meg. A *Bírószék* hn. tudatos magyarosítás eredménye.

Birtin A Körösbányától nyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1439: *Bertenfalva* (Csánki 1: 727); 1760–62: *Birtin* (Suciu 1: 80); 1808: „*Birtin* h. *Birtú* val.” (Lipszky: Rep. 2: 18). Az elsődleges *Berténfalva* hn. egy *Bertén* szn.-nek és a birtokos személyraggal ellátott *falu* fn.-nek az összetétele. A *Bertén* szn.-hez l. talán román *Brătan* szn. (Constatinescu: DOR. 215). A *falu* utótag idővel elmaradt. A román *Birtin* hn. (Suciu 1: 80) a magyarból való (Kázmér: Falu 186). – Vö. **Bertény.**

Bod A Pöstyéntől délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1390: *Both* (VSOS. 1: 262); 1773: *Bzincz*, *Bzincze* (LexLoc. 146); 1808: „*Bzincz* h. *Bzýnce* s.” (Lipszky: Rep. 1: 89); 1910: *Bod* (Mező: HivHn. 186, az évszámhoz l. Hnt. 1944. 655). Az elsődleges *Bot* hn. puszta személynévből keletkezett, vö. 1138/1329: *Both* szn., 1211: *Bod* szn. (ÁrpSzt. 128, 146). A magyar névadástól függetlenül a szlovákban *Bzince* (tkp. ’bodzás hely’) keletkezett, s idővel a magyarban is felülkerekedett *Bzinc*-ként. Az országos helységnévrendezés során felelevenítették a régi magyar névalakot (Mező: HivHn. 186; ZJČ. 69). – Vö. **Alsóbotfalva, Tarnabod.**

Bodos A Sepsziszentgyörgytől észak-északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1459: *Bozos* (Barabás: SzékelyOkl. 92); 1567: *Bodos* (Suciu 1: 88). Személynévi előzményéhez l. 1138/1329: *Bodus* szn. (ÁrpSzt. 133). A régi *Bozos* változat z-e tisztázásra vár. Vö. *Bozos* ’Órdarmához csatolt helység Kárpátalján’ [1412: *Bozus*: ZsigmOkl. 3: 684; 1421: *Bozos*: ComUngh. 18; 1427: *Bozoos*: Csánki 1: 389]; Zaránd megyében: 1418: *Bozosegház*, *Bozos* (ZsigmOkl. 6: 562, Csánki 1: 739); Kolozs megyében: 1392: *Bozosberch*, 1501: *Bozos*-halastó (Csánki 5: 307, 410) <

régi *boz* 'bodzafa'. A román *Bodoș* hn. (Suciu 1: 88) a magyarból való (Orbán: Szék. 1: 216; EtSz. 1: 434, 438). – Vö. **Bodzás**.

Bodrogszög A Bodrogszerdahelytől északnyugatra fekvő és 1960-ban hozzá csatolt helység fontosabb adatai: 1326: *Zeek* (ComZempl. 90); 1479: *Zewg* (VSOS. 3: 96); 1808: „Szög vel Szeg h.” (Lipszky: Rep. 1: 656); 1851: *Bodrogh-Szögh* (Fényes: MoGSz. 4: 154). A helység a Bodrog folyótól alkotott zugban, szögletben települt, s ezért kapta *Szög* nevét. A *Bodrog* előtag megkülönböztető szerepű. Az 1948-ban hatósági eljárással megalkotott szlovák *Klin nad Bodrogom* 'Bodrogszög' tükröfordítás magyar mintára (Csánki 1: 363). – Vö. **Bodrogszegi, Szezilong, Zalaegerszeg**.

Bodrogvécs A Szomotortól északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1376: *Veche* (Csánki 1: 365; VSOS. 3: 68); 1430: *Wecze* (Csánki 1: 365); 1773: *Vécs* (LexLoc. 304); 1880: *Bodrog-Vécs* (Hátsék: MagyTérk. Zemplén m. a.). A *Vécs* > *Vécs* hn. pusztá szn.-ből keletkezett magyar névadással. Az előzményhez l. *Vécs* és *Vécs*e szócikkét. A megkülönböztető szerepű *Bodrog*-előtag a folyó mellékére utal. A szlovák *Věč* 'Bodrogvécs' a magyarból való. Az +1212/1334/1342: *Velche* Thalut hn. (CDES. 1: 145) Lelesz környékén keresendő, és nem vonatkoztható Bodrogvécsre (Csánki 1: 365). – Vö. **Vécs, Vécs**.

Bogáros A bántói Csatádtól északra fekvő helység fontosabb adatai: 1462: *Bogaros* (Csánki 2: 29); 1554–79: *Bogaroš* (Engel: TemMold. 32); 1808: „*Bogáros* h.” (Lipszky: Rep. 1: 66). A szn.-ként [1211: *Bogar* szn.: ÁrpSzt. 157] is használt *bogár* rovarnév -s képzős származéka. A magyarból átvett román *Bulgăruș* 'Bogáros' (Suciu 1: 112) a *bulgăr* 'bulgár' analógiájára nyerte el mostani alakját. – Vö. **Bogaras, Bogárfalva**.

Boján A Zilahtól délnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1481: *Boyan* (Csánki 1: 581; Suciu 1: 91); 1808: „*Bolyan* aliis *Bolyom* h. *Bojem* g. *Bojum* v.” (Lipszky: Rep. 2: 20); 1882: *Boján* (Ihász: Hnt. 36). A helynév pusztá szn.-ből keletkezett. Az előzményül szolgáló szn.-hez l. *Bajánsénye* szócikkét; l. még a román *Boian* szn.-et (Constantinescu: DOR. 207). A román *Boianul Crasnei* 'Boján' (Suciu 1: 91) értelme 'Krasznaboján'. – Vö. **Bajánsénye**.

Bóka A Nagybecskerekétől keletre fekvő helység fontosabb adatai: 1333: *Baka* (Györffy 3: 314); 1338: *Burzuatuebaka* (uo.); 1554–79: *Boqa* (Engel: TemMold. 33); 1808: „*Bóka* h.” (Lipszky: Rep. 1: 67); 1882: *Horvát-Bóka, Szerb-Bóka* (Ihász: Hnt. 123, 325). A *Bóka* < *Baka* hn. pusztá szn.-ből keletkezett; vö. 1138/1329: *Baka* (ÁrpSzt. 83). A megkülönböztető szerepű 1338: *Burzuatue* a Temesbe ömlő *Borzova* patak mellékére utal. – A szerb-horvát *Boka* 'Bóka' a magyarból való. – Vö.

Baka.

Bokorvány A Nagyváradtól délkeletre fekvő falu fontosabb adatai: 1508: *Bokorvanya* (Jakó 221); 1773: *Bukorvány* (LexLoc. 72); 1808: „*Bukorvány* h. *Bukurvany* val.” (Lipszky: Rep. 1: 35); 1910: *Bokorvány* (Mező: HivHn. 171, az évszámhoz l. Hnt. 1944. 171). A román *Bucuroaia* hn. (Suciu 1: 109) a román *Bucur* [< albán *búkur* 'szép, gyönyörű'] szn. származéka 'Bucur felesége, Bucuréné' értelemben (Iordan: Top. Rom. 179; Constantinescu: DOR. 219). A szlovéki *a* azért maradhatott el a magyarban, mert birtokos személyragnak lehetett felfogni: *Péter-Bokorványa-féle szerkezetben. – Vö. **Bukarest**.

Bokrács A Muraszombattól északra fekvő falu fontosabb adatai: 1355: *Volkarach* (Csánki 2: 738); 1364: *Wolkrach* (uo.); 1388: *Bolkarács* (ZsigmOkl. 1: 84); 1389: *Bolcrach* (i. m. 1: 128); 1393: *Borklaach* (i. m. 1: 335); 1403: *Bolkrach* (i. m. 2/1: 323); 1413: *Balkarach* (i. m. 4: 330); 1773: *Bokrács* (LexLoc. 91); 1973: *Bokrači* (ImMesta. 1973. 68, horvátos *Bokrači* alakban). A *Volkrács* > *Bokrács* hn. előzménye egy szlovén régi *Volkobrat (vö. horvát *Vukobrat*) szn. birtokos funkciójú -*jb* képzős származéka lehetett (*Volkobrač). A *w* > *b* fejlődéshez l. *Wolf* > *Balf* hn. A mai szlovén *Bokrači* a magyarból való.

Boksa A Sztropkótól nyugatra fekvő, 1964-ben Sztropkóhoz csatolt helység fontosabb adatai: 1379: *Baxauagasa* (VSOS. 3: 99); 1393/1394: *Baxa* (ZsigmOkl. 1: 336); 1773: *Boksa, Boxa* (LexLoc. 244). Az elsődleges *Baksavágása* névalak egy *Baksa* nevű soltszétől telepített irtványfalut jelöl. Az előtaghoz l. 1211: *Boxa* szn., 1237–40: *Bacsa* szn. (ÁrpSzt. 138). L. még lengyel *Bogsza* szn. (SISNO).

1: 191), szerb-horvát *Bokša* szn. (Maretić: Rad JAZU. 82: 151), román *Bocșă* szn. (Constaninescu: DOR. 206). A -*vágása* 'irtása' utótag idővel elmaradt. A szlovák *Bokša* hn. a magyarból való (EtSz. 1: 246). – Vö. **Baksa, Kovácsvágás.**

Boksánbánya A Resicabányától északnyugatra fekvő Várboksánnal *Bocșă* néven egyesített helység fontosabb adatai: 1720: *Német-Bogsán* (Suciu 1: 86); 1808: „*Boksán* vel *Bogsán* (*Németh-*) h. *Deutsch* oder *Werk-Bogschan* g.” (Lipszky: Rep. 1: 68); 1893: *Bogsánbánya* (PallasLex. 3: 417); 1909: *Boksánbánya* (Mező: HivKözs. 2: 765). A Várboksán határában létesült, főleg német lakosságú bányatelep előbb a *Németboksán*, majd a *Boksánbánya* nevet kapta. A román névalak *Boșca Vasiovei* (tkp. 'Vassafalvaboksán') (Suciu 1: 86). – Vö. **Várboksán, Vassafalva.**

Bolgártelep Az Óbesenyőtől nyugat-északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1880: *Bolgártelep* (Hátsek: MegyTérk. Torontál m. a.). A kincstár 1844 körül Óbesenyőről áttelepített bolgárok számára alapította a falut, amely róluk kapta nevét. A román *Colonia Bulgară* 'Bolgártelep' tükörfordítás magyar mintára (Bodor: Délm. 30, 42; Suciu 1: 161; Mező: HivHn. 65; Nagylex. 4: 244). – Vö. **Telep.**

Boncafalva A Fehér-Körös melléki Borossebestől kelet-délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1441: *Bonchafalva* (Csánki 1: 727); 1746: *Bonzesty* (Suciu 1: 94); 1808: „*Bonzesd* val.” (Lipszky: Rep. 1: 69). Az elsődleges *Boncafalva* hn. a *Bonca* [1482: „Fratha-i *Boncza* Miklós”: Jakó: KolMon. 1: 817; vö. 1268/1318: *Bonch* szn. ÁrpSzt. 141) személynévnek és a birtokos személyraggal ellátott *falu* főnévnek az összetétele. A magyar névadással párhuzamos keletkezésű román *Bonțești* 'Boncafalva' (Suciu 1: 94) idővel a magyarban is felülkerekedett *Bonzesd*-ként. Az országos helységnévrendezés során felelevenítették az egykori *Boncafalva* névalakot (Kázmér: Falu 189; Mező: HivHn. 185).

Bondoraszó A Belényestől keletre fekvő helység fontosabb adatai: 1588: *Bwduraz* (Jakó 221); 1600: *Budoriaza* (uo.); 1808: „*Budurásza* val.” (Lipszky: Rep. 1: 84); 1910: *Bondoraszó* (ComBih. 61). A *Budurásza* helységnév román eredetű; vö. román *Budureasa* hn. (Suciu 1: 111) < román nyelvjárási *budur* 'kopár szikla'. Az országos helységnévrendezés során egy állítólagos 1552-beli adat alapján a magyaros *Bondoraszó* nevet kapta; ennek utótagjához l. *aszó* 'időszakos vízfolyás, szárazpatak'. (Jordan: TopRom. 468; Mező: HivHn. 180.)

Bontesd A Belényestől délkeletre fekvő helység fontosabb adatai 1588: *Buntafalva* (Jakó 222); 1600: *Bonta falua* (uo.); 1692: *Büntesty* (Suciu 1: 114); 1808: „*Buntyesd* vel *Buncsesd* val.” (Lipszky: Rep. 1: 86). Az elsődleges *Buntafalva* ~ *Bontafalva* helységnév a román *Bonta* (Constaninescu: DOR. 209, de vö. 1268/1409: *Bontha* szn.; 1214/1550: *Bunta* szn.: ÁrpSzt. 142, 162; 1321: Thomas dictus *buntha*: NytudÉrt. 68: 70) személynévnek és a birtokos személyraggal ellátott *falu* főnévnek az összetétele. A román *Buntești* (tkp. 'Bonta ~ Bunta emberei, népe') a magyarral párhuzamos névadás eredménye (Suciu 1: 114). Idővel a magyarban is felülkerekedett *Bontesd*-ként (EtSz. 1: 470).

Borcsa A Pancsovától nyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1427: *Barcha* (Engel: TemMold. 34); 1569–79: *Borča* (uo.); 1717: *Borcha* (uo.); 1808: „*Borcsa* h. *Bortschaer Graben* g. Rivus”, „*Borcu* (Stara-) ill. *Alt-Bortscha* g.” (Lipszky: Rep. 1: 70). A szerb-horvát *Borča* 'Borcsa' átvétele. Ez bizonyára a *Bórak* (gen. *Bórka*) szn. birtoklást kifejező -*ja* képzős származéka. L. még szerb-horvát *Borča* szn. < *Borislav, Borivoj* stb. (Šimundić: RjOI. 400; l. még Grković: RIS. 43).

Borháza Az Órihodostól nyugat-északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1387: *Burecha, Bureche* (ZsigmOkl. 1: 10, Csánki 2: 739); 1808: *Borecsa* (Lipszky: Rep. 1: 70); 1887: *Borháza* (Mező: HivHn. 95); 1973: *Boreča* (ImMesta. 1973. 69). Az elsődleges *Burecsa* > *Borecsa* hn. szlovén eredetű, de etimológiája nincs tisztázva. Talán egy szlovén *Borče* (< *bor* 'fenyő') helynévvel hozható kapcsolatba. L. még szerb-horvát *Burča* hn. < *Burek* szn. [vö. cseh *Borek* szn.: Svoboda: SOJ. 33, 134]. A *Borháza* névalakot hatósági úton állapították meg tudatos magyarosítással. – A mai szlovén névalak *Boreča* (Bezlaj 1: 77, 96). – Vö. **Adorjánháza.**

Borhida A Muraszombattól nyugat-északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1389/1390: *Borhyda* (ZsigmOkl. 1: 138); 1412: *Borhyda* (i. m. 3: 523); 1421: *Boryhhyda* (i. m. 8: 109). A *Bor*

[1211: *Bor*: ÁrpSzt. 89] szn.-nek és a birtokos személyraggal ellátott *hid* fn.-nek az összetétele. A falu ott települt, ahol egy *Bor* nevű személy birtokán híd volt. – A szlovén *Borejci* 'Borhida' a magyar *Borhidá*-ból alakult, de a részletek nincsenek tisztázva (Csánki 2: 738). – Vö. **Szamosborhíd**.

Borókás A Zborótól északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1567: *Jedlinka* (VSOS. 1: 518); 1808: „*Jedlinka s.*” (Lipszky: Rep. 1: 275); 1913: *Borókás* (Hnt. 431). A *Jedlinka* hn. a szlovák *Jedlinka* hn. (<*jedlinka* 'kis fenyves, kis fenyőerdő') <*jedlina* 'fenyves, fenyőerdő' <*jedl*'a 'tülevelű fa: jegenyefenyő, lucfenyő') átvétele. Az országos helységnévrendezés során megállapított magyar *Borókás* hn. tükörfordítás eredménye (Mező: HivHn. 195; HSSJ. 1: 525).

Borosnya A Sztropkótól délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1408: *Prensincz* ~ *Preusnicz* ~ *Prewsnicz* ~ *Prewsnicz* (ZsigmOkl. 2/2: 132); 1410: *Preusnycz*, *Prenznich* (i. m. 359, 376); 1430: *Brawnicza* (Csánki 1: 344); 1454: *Brusnycha* (uo.); 1773: *Brusnyica*, *Brusnyche* (LexLoc. 298); 1808: „*Brusznica* h. vel *Brusnica s.*” (Lipszky: Rep. 1: 81); 1880: *Brusnyicza* (Hátsek: MegyTérk. Zemplén m. a.); 1904: *Borosnya* (Mező: HivHn. 166, az évszámhoz l. Hnt. 1944. 655). A *Brusnyica* > *Brusnyica* hn. a szlovák *Brusnica* hn. átvétele. Olyan helyre utal, ahol fenőkőnek való kövek szedhetők, ahol fenőkövet csiszolnak. A *Borosnya* névalakot az országos helységnévrendezés során állapították meg tudatos magyarítással (ZJČ. 64). – Vö. **Borosznó**, **Borosznok**.

Borosrósa A Borossebestől kelet-délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1553: *Kys-Rossa*, *Nagh-Rossa* (Suciú 2: 84); 1561: *Rossfalva* (uo.); 1808: *Rossia* val. (Lipszky: Rep. 1: 564); 1910: *Borosrósa* (Mező: HivHn. 242, az évszámhoz l. Hnt. 1944. 655). A *Rósa* hn. román eredetű; vö. román *Rosia* 'Borosrósa' (Suciú 2: 84). Ehhez l. román *roșu* 'piros, vörös', *Roșu* szn., *Roșa* szn. A megkülönböztető szerepű *Boros*-előtag a borossebesi járással kapcsolatos (Iordan: TopRom. 124; Constantinescu: DOR. 364). – Vö. **Biharrósa**.

Borosteleg A Nagyvárdtól kelet-délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1552: *Borosthelek* (Jakó 218); 1773: *Borosteleg*, *Borse* (LexLoc. 57); 1808: „*Borosteleg* h. *Borsá* val.” (Lipszky: Rep. 1: 71). A szn.-ként [1394: Emericus *Boros*: ZsigmOkl. 1: 376; NytudÉrt. 68: 259] is alkalmazott magyar *boros* 'iszákos, kapatos' melléknévnek is a *teleg* 'szántásra alkalmas, trágyázott föld' főnévnek az összetétele. A román *Borșa* 'Borosteleg' a magyarból való. (Suciú 1: 96; Kázmér: CsnSz. 171).

Borosznó A Besztercebánya és Breznóbánya között, a Garam mentén fekvő helység fontosabb adatai: 1424: *Bruzno* (VSOS. 1: 461); 1773: *Brusznó* (LexLoc. 305); 1808: „*Brusznó* h. *Brusno s.*” (Lipszky: Rep. 1: 81); 1879: *Brusznó* (*Borosznó*) (Breznóbánya 1: 75 000-es térkép); 1886: *Borosznó* (Mező: HivHn. 92). Szláv (szlovák) eredetű; vö. szlovák *Brusno* hn. L. még cseh *Brusná* hn., *Brusné* hn. Olyan helyre utal, ahol fenőkőnek való kőzetdarabok találhatóak, ahol fenőkövet csiszolnak. A balfelől a Garamba itt ömlő pataknak ma *Brusnianka* (GeogrNázv. 2: 18) a neve. A *Borosznó* névalak tudatos magyarítás eredménye. (Hosák–Šramek 1: 117; ZJČ. 64). – Vö. **Borosnya**, **Borosznok**, **Nyitraborosznó**.

Borovo A Vukovártól északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1231: *Boruc* (ÁUO. 11: 221; vö. ÁrpSzt. 145); 1263: ?*Boroth* (Csánki 2: 280); 1293: *Boro* (Csánki 2: 269); 1323: *Borh* (AnjOkl. 7: 229); 1338, 1339: *Borh* (EngelValkó: *Boró*); 1697: *Borovo* (ComSirm. 25); 1808: „*Borovo*” ill. (Lipszky: Rep. 1: 71). A régi adatok idetartozásának és olvasatának bizonytalansága miatt az etimológia megállapítása nehézségbe ütközik. Kiindulhatunk egy *Borh* [1248: *Borh*: ÁrpSzt. 89] személynévből. Idővel a magyarban a *Boró*, a szerb-horvátban pedig a *Borovo* névalak állandósult. Az utóbbi a magyarban is felülkerekedett (Pesti: Eltűnt vm. 1: 274; EngelValkó: *Boró*).

Borsómező A Gyulafehérvártól nyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1526: *Borsomező* (Nagylex. 4: 369); 1733: *Inurj* (Suciú 1: 309); 1750: *Inur* (uo.); 1760–62: *Borsómező* (uo.); 1808: „*Borsómező* iuxta alios *Borosmező* h. *Inur* val.” (Lipszky: Rep. 2: 21); 1857: *Borsómező* (Erdély 1857. évi népszámlálása, 1992. 156). A magyar *Borsómező* helynév borsófölddel, esetleg vadborsóval, lednekkel benőtt területre utal. A természetett borsónak, mint névadási motívumnak a lehetőségéhez l. 1748: „egy darab föld, melyben, mint hogy gyakrabban Borsot szoktak vetni *Borso földnek* is hívják” (SzT. 1: 1033, Koronka), de l. 1984: „*Borsó-mező* ... Az adatközlő szerint sohasem volt szántóföld.

Így talán vadborsó termett benne.” (Kálnási: Fehérgyarmati járás 212, Kömörő). – A román *Inuri* ’Borsómező’ (Suciu 1: 309) a magyartól független névadás eredménye. A román *in* ’len’ (< latin *linum* ’ua.’) többes számú *inuri* alakjából való (Kisch: Sieb. 77). Lenföldre, esetleg vadon növény cseppelennel, aprólennel benőtt területre utal. – Vö. **Kendermező**.

Bosác A Vágújhelytől északra fekvő helység fontosabb adatai: 1380: *Bosach* (Fekete Nagy: Trencsén 103); 1414: *Bosaach* (ZsigmOkl. 4: 464); 1773: *Bossacza* (LexLoc. 255); 1808: „*Bosác* vel *Bosácsa* h. *Bossáce* s.” (Lipszky: Rep. 1: 72). A helység a Vág jobb oldali mellékvíze, a *Bosác* [1808: „*Bosác* vel *Bosácsa* h. *Bossáckýpotok* s. Rivus”: Lipszky: Rep. 1: 72] mellett fekszik. Neve szláv eredetű. Összevethető az alsósorob *Bošac* ’Boschwitz’ helységnévvel, amely korábbi **Bošici* (tkp. ’Boš népe, Bošek’; vö. 1211: *Bos* szn.: ÁrpSzt. 94) helynévből fejlődött. A szlovák *Bošaca* ’Bosác’ a végződése talán magyar alapon értelmezhető ragszilárdulással (Eichler: SozSN. 1: 57).

Botfej A bihari Bélrogostól dél-délkeletre fekvő falu fontosabb adatai: 1599: „*Boyttest* et *Bottfoot*” (Jakó 219); 1808: „*Botfej* h. *Botfeju* val.” (Lipszky: Rep. 1: 73). A *Botfej*, régi *Botfő* előzményeként l. talán a személynévi használatú nyelvjárási *botfej* ’ostoba, buta; tökfilkó’ (ÚMTsz. 1: 672). A magyarból származó román *Botofei* családnév (Iordan: DicțFam. 76) e magyarázatot erősíti. A román régi *Boitești* ’Botfej’ névalak értelmi megfelelője a magyar *Bojtfalva* [1692: *Boyt Falua*: ComBih. 58] volt. Az újabb román *Botfej* ’Botfej’ (Suciu 1: 98) névváltozat a magyarból való.

Botyánfalva A bánsági Bozsortól dél-délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1506–29: *Botinest* (Engel: TemMold. 34); 1554–79: *Botun?št* (uo.); 1779: *Botinyest* (Suciu 1: 98); 1808: „*Bottinest* vel *Botinesti* val.” (Lipszky: Rep. 1: 74); 1882: *Botinest* (Ihász: Hnt. 40); 1913: *Botyánfalva* (Hnt. 436). Az elsődleges *Botinest* hn. a román *Botinești* (tkp. ’Botin emberei, Botinék’) hn. átvétele. Az országos helységnévrendezés során a falu részére a *Botyánfalva* nevet állapították meg (Constantinescu: DOR. 212; Mező: HivHn. 175). – Vö. **Szabadbattyán**.

Bozita A Fülektől észak-északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1350: *Bozyta* (VSOS. 1: 258); 1435: *Bositha* (Csánki 1: 96); 1808: „*Bozita* h. *Buzyta* s.” (Lipszky: Rep. 1: 74); 1957: *Buzitka* (Majtán 81). Pusztaszemélynévből keletkezett. Az előzményül szolgáló személynévhez l. *Buzita* szócikkét. A szlovák *Buzitka* ’Bozita’ 1957-ben kapta kicsinyítő funkciójú *-ka* képzőjét (Varsik: OsKošKotl. 2: 112). – Vö. **Bosta, Buzita, Nagybozinta**.

Bozovics A Mehádiától nyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1484: *Bohowyŕh* (Suciu 1: 100); 1551: *Bozowŕh* (uo.); 1829: *Bozovich* (uo.). Szláv eredetű: vö. bolgár *Бъзовик* hn. (BETReč. 1: 97); szerb-horvát *Bazovik* hn. (ImMesta. 1973. 56); szlovén *Bazovik* hn. (Bezlj 1: 50). Az átvett névalak egy középbolgár **Bъzovis* (tkp. ’bodzával benőtt hely, bodzás’) lehetett. A román *Bozovici* ’Bozovics’ (Suciu 1: 100) ugyancsak a szlávból való (Iordan: TopRom. 60; Petrovici: StDialTop. 139, 141).

Bozsaly A Margittától dél-délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1406: *Bozay* (ZsigmOkl. 2/1: 537); 1438: *Bosay* (Csánki 1: 605); 1470: *Bosay* (Jakó 219); 1692: *Bosay* (Jakó 219); 1773: *Bosaj* (LexLoc. 62); 1808: „*Bosály* vel *Bosaj* aut *Bozsaj* h. *Bozej* vel *Bosuj* val.” (Lipszky: Rep. 1: 72); 1944: *Bozsaly* (Hnt. 134). Pusztaszemélynévből keletkezett. vö. 1263 > 1391: *Bozey* szn., 1273/1305: *Bosay* szn. (ÁrpSzt. 146). Az előzményül szolgáló szn. szláv eredetű; vö. bolgár *Божаѡ* szn. (Zaimov: BI. 26); szerb-horvát *Božaja* szn. (Grković: RIS. 39); cseh *Božej* szn. (Gebauer: SISč. 1: 88); lengyel *Bożej* szn. (SISNO. 1: 238). A román *Bogeiu* ’Bozsaly’ (Suciu 1: 89) a magyarból való (Jakó 219; Stanislav: SlovJuh. 2: 74; Constantinescu: DOR. 25).

Böki A Kassától északra fekvő, 1963-ban Lemeshez csatolt helység fontosabb adatai: 1348: *Buky* (Varsik: OsKošKotl. 2: 489); 1351: *Buky, Beky* (Csánki 1: 291); 1427: *Bwky* (uo.) 1567: *Bewky* (Varsik: OsKošKotl. 2: 489); 1747: *Habsan* (uo.); 1773: *Buky, Habzany* (LexLoc. 247); 1808: „*Büki* vel *Böki* h. *Habzany* s.” (Lipszky: Rep. 1: 88); 1903: *Habžay* (Varsik: i. m. 2: 489); 1906: *Chabžani* (uo.). Az elsődlegesnek látszó *Büki* (> *Böki*) hn. a *Bük* [1216/1550: *Buc*: ÁrpSzt.] szn. birtoklást kifejező *-i* képzős származéka. A magyartól független névadással keletkezett szlovák *Chabžany* ’Böki’ a szlovák *chabzda* ’fekete bodza’ (SISJ. 1: 551) származéka. Tkp. értelme ’bodzabokros helyről való, bodzás hely lakói’ (Varsik: OsKošKotl. 2: 487; EtSISJaz. 8: 136).

Bósháza A Szilágycsehtől kelet-északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1388: *Beowshaza* (ZsigmOkl. 1: 58); 1450: *Bewshaza* (Csánki 1: 553); 1475: *Bwshaza* (uo.); 1808: „*Bösháza* h. *Boschkirchen* g. *Bgyiuse* vel *Biuzse* val.” (Lipszky: Rep. 2: 22); 1854: *Bösháza, Binje* (Suciú 1: 82). A *Bős* [1138/1329: *Beus*: ÁrpSzt.] személynévnek és a birtokos személyraggal ellátott *ház* főnévnek az összetétele. L. a csallóközi *Bős*-t. A román *Biusa* 'Bósháza' a magyarból való (Suciú 1: 81–2).

Brettyelin A Dévától nyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1453: *Thersek* (Csánki 5: 167); 1474: *Berethelen* (i. m. 5: 166); 1481: *Beretlin* (i. m. 5: 167); 1491: *Thersekws* (uo.); 1808: „*Brettelin* h. *Brettlein* g. *Bretelin* val.” (Lipszky: Rep. 2: 23); 1913: *Törzsökös* (Csánki 5: 167); 1937: *Brettyelin* (Hnt. 606). Az elsődleges *Törzsök* ~ *Törzsökös* helynév a magyar *törzsök* 'fatörzs' főnévből alakult, és ősi erdőirtási módszerrel, a fák föld feletti részének levágásával és alkalmas fatörzsek kiválogatásával kapcsolatos. Az újabb *Brettyelin* bizonyára egy déli szláv *Bratolin ~ *Bratilin-féle helynév átvétele. Ehhez l. bolgár *Epamon* szn. (Ilčev: RIB. 88), szerb-horvát *Bratil* szn. (Grković: RIS. 45; vö. 1242/1242: *Bratila* szn.: ÁrpSzt. 150). L. még bolgár *Bratolin* szn. (Zaimov: BI. 35). Az országos helységnévrendezés során kísérlet történt a régi *Törzsökös* helynév újraélesztésére, de hatóságilag nem hagyták jóvá (Mező: HivHn. 187.). A román *Bretelin* 'Brettyelin' (Suciú 1: 105) a magyarból való.

Brulya Az Oltmelléki-dombságon, Kürpödtől kelet-délkeletre fekvő falu fontosabb adatai: +1302: *Braller* (AnjOkl. 1: 109); 1307: *Burulia* (i. m. 2: 72); 1332–5: *Brunwiller* (Suciú 1: 106); 1478–80: *Broller* (uo.); 1601: *Bruy* (uo.); 1760–2: *Burullya* (Suciú 1: 107); 1808: „*Brullya* h. *Braller* g.” (Lipszky: Rep. 2: 23). Egy német *Braunweiler* (tkp. 'barna falu') az erdélyi szászban *Braller*-ként élt tovább. A magyar *Brulya* a németből, a román *Bruiu* 'Brulya' (Suciú 1: 106) a magyarból való (Kisch: Sieb. 172, 221, 250).

Budfalva Az Aknasugatagtól délre fekvő helység fontosabb adatai: 1402: *Buthfalva* (Bélay: Már. 131); 1483: *Bodfalva* (Csánki 1: 447); 1808: „*Budfalva* h. *Bugvesti* val.” (Lipszky: Rep. 1: 83). A *Bud* [1198: *Bud*: ÁrpSzt.; 1361/1635: *Bud*: DocVal. 156] személynévnek és a birtokos személyraggal ellátott *falu* fn.-nek az összetétele. A román *Budești* 'Budfalva' (Suciú 1: 110) a magyarral párhuzamos névadás eredménye (Kázmér: Falu 277).

Bulza A Kaprevártól délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1366: ?*Balthahaza* (DocVal. 194); 1598: *Bwlza* (Suciú 1: 113); 1808: „*Bulza* val.” (Lipszky: Rep. 1: 86). A némi valószínűséggel idetartozó *Baltaháza* hn. a *Balta* [1423: *Baltha*: NyK. 46: 129], román *Baltă* (Constantinescu: DOR. 189; de vö. 1278: *Boltha*: ÁrpSzt. 140) személynévnek és a birtokos személyraggal ellátott *ház* főnévnek az összetétele. A *Bulza* névváltozat (Suciú 1: 113) román eredetűnek látszik, de a részletek nincsenek tisztázva. L. talán román *bulz* 'göröngy, rög'.

Bunya A bászagi Facsádtól északnyugatra fekvő helység fontosabb adatai: 1440: *Buhnia* (Suciú 1: 113); 1554–79: *Buna* (Engel: TemMold. 37); 1597: *Bunie* (uo.); 1723: *Bunia* (uo.); 1808: „*Bunya* val.” (Lipszky: Rep. 1: 86). Román eredetű; l. román *Bunea* 'Bunya' (Suciú 1: 113) < *bun* 'jó'. L. még 1201–2/cr. 1500: *Buna* szn.; 1211: *Buna* szn. (ÁrpSzt. 162); román *Bunea* családnév (Iordan: TopRom. 110, DicțFam. 88; Constantinescu: DOR. 222).

Buzahely A Vendvidéken, Muraszombattól északnyugatra fekvő helység fontosabb történeti adatai: 1479: *Beznouch* (Csánki 2: 737); 1773: *Beznocz* (LexLoc. 91); 1808: „*Beznócz* h. *Beznovcze* vand.” (Lipszky: Rep. 1: 56); 1851: „*Beznocz*, vindus falu” (Fényes: MoGSz. 1: 130); 1882: *Ó-Beznócz, Új-Beznócz* (Juhos: Hnt. 240, 353); 1887: *Buzahely* (Mező: HivHn. 106); 1944: *Buzahely* (Hnt. 140); 1973: *Beznovci* (ImMesta. 61). A magyar *Beznóc* a szlovén *Beznovci* átvétele. Ez a szlovén *bezen* 'szakadék, hegyhasadék' (Pleteršnik 1: 23) származéka (Bezljaj: 1: 60, EtSl. 43). Etimológiailag összetartozik *Bezdán* szerb-horvát előzményével. Az 1887-ben hivatalossá tett *Buzahely* tudatos magyarosítás eredménye, amelynek a régi névvel csak az a kapcsolata, hogy ugyanaz a „b + magánhangzó + z” hangcsoport van az elején. – Vö. **Bezdán**.

Buzamező A Nagyilondától délnyugatra, a Szamos mellékén fekvő helység fontosabb történeti adatai: 1554: *Bwzamezeo* (Jakó: KolMon. 2: 782); 1750: *Buzás* (Suciú 1: 116); 1808: „*Büzamező* vel

Buzás h.” (Lipszky: Rep. 2: 25); 1850: *Buzaju* (Suciú 1: 116); 1857: *Buzamező* (Erdély 1857. évi népszámlálása. Bp. 1992. 130); 1944: *Buzamező* (Hnt. 140). A helysége egy határrészeknek, egy nagyobb búzaföldnek a neve vonódott át. A *Buzamező* mellett a magyarban rövidebb *Buzás* névváltozat is keletkezett. Ez került át a románba mint *Buzaș*. – Az Árpád-korban kedvelt személynév volt a *Buza* (l. 1213: *Buza* szn.: ÁrpSzt. 165), mely névalak egyesek szerint a *búza* növénynevből alakult. Valószínűbb a személynév szláv eredete l. lengyel: *Búza* szn. (SISNO. I: 274), cseh *Buz* szn. (Svoboda: SOJ. 130; vö. 1211: *Buz* szn.: ÁrpSzt. 150) [*< *Bud-jь < Budgoj*: Schlimpert: SlPn.²: 26], majd e gyakori személynévet helynévként is alkalmazták; l. *Búza* ’helység Szamosújvártól délkeletre’. L. még *Buzaháza* ’helység Nógrádszeredától észak-északnyugatra’. A Kassától dél-délkeletre fekvő *Búzafalva* [1444: *Buzafalwa*: Csánki 1: 209] neve a korábbi *Búzapéterfalva* [1427: *Buzapeterfalva*: uo.] alakból keletkezett. A névadó *Búza Péter* ottani birtokos volt. A Zala (egykor Somogy) megyei Liszóra való 1399: „*Petrus Buza dictus de Lizw*” (Fehértói: NytudÉrt. 68: 70) bizonyára csak névrokona az Abaúj megyei falu névadójának.

Buzeta A horvátországi Károlyvártól délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1284: *Bulzeta* (BlagayOkl. 49); 1327: *Bulzeta* (AnjOkl. 11: 40); 1493: *Bozetha* (ComZagr. 1: 50); 1535: *Bwzetha* (uo.); 1882: *Buzeta* (Ihász: Hnt. 49); 1973: *Buzeta* (ImMesta. 1973. 87). A helység a Kulpába ömlő Glina jobb oldali mellékvizénél települt, s róla kapta nevét. A *Buzeta* < régi *Bulzeta* folyónév (Dickenmann: Stud. 1: 75) feltehetően összetartozik az isztriai *Buzet* < régi *Blzet* helységnévvel. Ennek preszláv (latin) előzménye *Piquentum* volt. A további részletek nincsenek tisztázva (Dickenmann: Stud. 1: 75; Skok: EtRj. 1: 246).

Büdöspataka A Szamos jobb partján fekvő, közigazgatásilag Révkörtvélyeshez tartozó település fontosabb adatai: 1564: *Bywdwspataka* (Nagylex. 4: 837); 1567: *Beudeospatak* (Suciú 1: 82); 1808: *Büdöspataka* (Lipszky: Rep. 2: 25). A névadás indítéka a Szakadás (Luminișul) felől húzódó völgy patakjának a kénés, záptojásra emlékeztető szaga volt. A román *Bizușă* ’Büdöspatak’ (Suciú 1: 82) a magyarból való (DicțTur. 54). – Vö. **Schwechat**.

Čačinci A horvátországi Szlatinától (Podravska Slatina) délkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 698: *Chachinczi* (ComVer. 31); 1808: „*Csacsince* ill. *Chachincze* cr.” (Lipszky: Rep. 1: 101); 1973: *Čačinci* (ImMesta. 1973. 94). A horvát *Čačince* > *Čačinci* hn. a *Čača* (< *Časlav*, *Častimir*, *Častislav*) szn. származéka. Tkp. értelmé ’Čača emberei, Čačáék’.

Čadjavica A horvátországi Szlatinától (Podravska Slatina) kelet-északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1334: *Zogocha* (ComVer. 31); XV. sz.: *Zagvolca*, *Zagocza* (uo.); 1698: *Zagyavicza*, *Csagiavicza* (uo.); 1808: „*Csagjavica* vel *Csagavica* ill. *Chagyavicza* cr.” (Lipszky: Rep. 1: 101); 1977: *Čadavica* (ImMesta. 1973. 94). A helység arról a Drávába ömlő patakról kapta a nevét, amelyet előbb horvátul *Sadavicá*-nak [1201: *Zagauica*: ComVer. 31] hívták, majd betelepülő szerbek *Čadavicá*-nak kereszteltek át. Mindkét víznév a patak sötét színű vizére utal; vö. *sađa* ’korom’ és *čada* ’ua.’. *Sadavicá*-ból a magyarban *Szagjóca* alakult (Ortvay: Vizr. 2: 427; Melich: HonfKial. 96–102; Dickenmann: Stud. 1: 83; Skok: EtRj. 1: 287, 3: 185). – Vö. **Zagyva**.

Čaglin A horvátországi Pozsegától (Slavonska Požega) kelet-északkeletre fekvő helység fontosabb adatai: 1250: *Cheglyn* ... in Posaga (EngelPozs.: Cseglin); 1316: *Czoglen* (ComPoseg. 36); 1330/1330: *Cheglen* (EngelPozs.: Cseglin); 1434: *Cheglyn* (Csánki 2: 394); 1470: *Cheglyn* (uo.); 1702: *Csaglin* (ComPozs. 36); 1808: „*Chaglin* cr. *Csaglin* ill.” (Lipszky: Rep. 1: 91); 1973: *Čaglin* (ImMesta. 1973. 94). A szerb-horvát *Čaglin* helységnév egy régi *Čagal(j)* személynévnek (Dickenmann: Stud. 1: 84), *Čagalj* családnévnek (LPH. 105; l. még *Čaglić* csn. *Čagljević* csn.: uo.) a birtoklást kifejező *-in* képzős származéka. A személynév előzményéhez l. *čagalj* ’sakál’ (Skok: EtRj. 1: 287).

(Folytatjuk.)